

สอนภาษาไทยอย่างไร ให้อ่านออกเขียนได้

คู่มือการสอนอ่านภาษาไทยด้วยชุด ดอกจานอ่านคำ

๑. Whole Language วิธีอ่านแบบองค์รวม การอ่านด้วยวิธีนี้ ผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องรู้โครงสร้างของคำ คือ พยัญชนะ สระ และเครื่องหมายอื่น ๆ เพราะผู้เรียนจะจำภาพรวมของคำคำนั้น เช่น คำว่า บ้าน ในแผนภาพบัตรคำที่ให้ผู้เรียนเห็น อาจต้องมีรูปบ้านประกอบด้วย เมื่อผู้เรียนเห็นตัวเขียนคำว่า “บ้าน” บ่อย ๆ หรือ ๓ ครั้งขึ้นไปก็จะจำตัวเขียนนี้ได้ เมื่อเห็นตัวเขียนคำว่า “บ้าน” ในที่อื่น ๆ ก็จะสามารถอ่านได้ แต่ข้อจำกัดของการเรียนอ่านภาษาแบบองค์รวม คือ ถ้าผู้เรียนไปเห็นตัวเขียนอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จะไม่สามารถอ่านได้ เช่น จำคำว่า “บ้าน” ได้ แล้วเห็นคำว่า “ร้าน” ก็จะไม่ได้อ่าน อย่างไรก็ตาม ในการเรียนอ่านแบบ Whole Language ถือเป็นการเริ่มต้นของการอ่านที่ดี เพราะผู้เริ่มอ่านหรือเรียนอ่านจะคุ้นชินกับตัวอักษรซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการฝึกอ่านแบบ Phonics

๒. Phonics การอ่านแบบแจกลูกสะกดคำหรือแบบประสมเสียงอักษร วิธีการอ่านนี้จะมีขั้นตอนสำคัญที่ผู้เรียนต้องรู้ คือ

๒.๑ ต้องรู้จักและจำพยัญชนะให้ได้มากที่สุด ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกพยัญชนะที่ใช้บ่อย ๆ มาให้ผู้เรียนท่องเพื่อจดจำก่อน

๒.๒ ผู้เรียนจะต้องจำสระให้ได้ ถึงแม้จะจำได้ไม่ก็ตัว แต่สามารถนำไปประสมกับพยัญชนะ แล้วอ่านเป็นคำได้เข้าใจความหมาย ก็จะเป็นการเริ่มต้นของการอ่านที่ดี

บทที่ ๓

การประสมตัวอักษร

การประสมตัวอักษร คือ การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาประสมกันเป็นพยางค์ หรือคำ

พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ โดยเสียงนั้นจะมีหรือไม่มีความหมายก็ได้ เสียงที่เปล่งออกมา ๑ ครั้ง เรียกว่า ๑ พยางค์ เสียงที่เปล่งออกมา ๒ ครั้ง เรียกว่า ๒ พยางค์ เสียงที่เปล่งออกมา ๓ ครั้ง เรียกว่า ๓ พยางค์ เป็นต้น

คำ คือ เสียงที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นเสียงที่เปล่งออกมาครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ได้ เช่น

กะ อ่านว่า กะ มี ๑ คำ ๑ พยางค์

หมายถึง กำหนด คณะ ประมาณ

กะลา อ่านว่า กะ-ลา มี ๑ คำ ๒ พยางค์

หมายถึง ส่วนแข็งที่หุ้มเนื้อมะพร้าว

การประสมตัวอักษร เป็นการนำเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์มาประสมกันแล้วเกิดเป็นเสียงต่าง ๆ มี ๔ วิธี ดังนี้

ประสม ๓ ส่วน
(พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์)

ประสม ๔ ส่วน
(พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด)

ประสม ๔ ส่วน (พิเศษ)
(พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวการันต์)

ประสมมากกว่า ๕ ส่วน
(พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด + ตัวการันต์)

บทที่ ๔

พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์

(ดอกจานอ่านคำ เล่ม ๑, ๒)

ประสม ๓ ส่วน เกิดจากการประสมพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์เข้าด้วยกัน อาจมีหรือไม่มีรูปวรรณยุกต์ก็ได้ การประสม ๓ ส่วน ได้แก่ คำในแม่ ก กา เช่น

คำว่า ก		คำว่า พ่อ	
พยัญชนะต้น	ก	พยัญชนะต้น	พ
สระ	-า	สระ	-อ
รูปวรรณยุกต์	ไม่มี	รูปวรรณยุกต์	เอก

พยัญชนะที่เหมาะสมแก่การนำมาฝึกประสมตัวอักษร คือ พยัญชนะในหมวดอักษรกลาง เพราะสามารถผันวรรณยุกต์ได้ครบ ๕ เสียง ส่วนหมวดอักษรสูงและอักษรต่ำ ผู้สอนควรเลือกพยัญชนะที่ใช้บ่อยและรูปลักษณะไม่ยากสำหรับผู้เรียน ดังนี้

อักษรกลาง มี ๙ ตัว คือ ก จ ด ฎ ฏ ต บ ป อ	คัดเหลือ ๗ ตัว ได้แก่ <table><tr><td>ก</td><td>จ</td><td>ด</td><td>ต</td><td>บ</td><td>ป</td><td>อ</td></tr></table>	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ							
ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ									
อักษรสูง มี ๑๑ ตัว คือ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห	คัดเหลือ ๗ ตัว ได้แก่ <table><tr><td>ข</td><td>ฃ</td><td>ถ</td><td>ผ</td><td>ฝ</td><td>ส</td><td>ห</td></tr></table>	ข	ฃ	ถ	ผ	ฝ	ส	ห							
ข	ฃ	ถ	ผ	ฝ	ส	ห									
อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว คือ ค ฅ ฆ ง ช ฌ ญ ฑ ฒ ณ ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ฬ ฮ	คัดเหลือ ๑๔ ตัว ได้แก่ <table><tr><td>ค</td><td>ง</td><td>ช</td><td>ฌ</td><td>ท</td><td>น</td><td>พ</td></tr><tr><td>ฟ</td><td>ม</td><td>ย</td><td>ร</td><td>ล</td><td>ว</td><td>ฮ</td></tr></table>	ค	ง	ช	ฌ	ท	น	พ	ฟ	ม	ย	ร	ล	ว	ฮ
ค	ง	ช	ฌ	ท	น	พ									
ฟ	ม	ย	ร	ล	ว	ฮ									

สระ คือ เครื่องหมายที่ใช้แทนเสียงที่เปล่งออกมา สระในภาษาไทยแบ่งตามฐานการออกเสียงได้ดังนี้

สระเดี่ยว เสียงยาว มี ๙ รูป	–า	–า	–า	–า	–า	–า	–อ	–อ	–อ
สระเดี่ยว เสียงสั้น มี ๙ รูป	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ	–ะ
สระประสม เสียงยาว มี ๓ รูป	เ–ีย	เ–ือ	–ัว						
สระประสม เสียงสั้น* มี ๓ รูป	เ–ียะ	เ–ือะ	–ัวะ						
สระเกิน** มี ๘ รูป	–า	–า	–า	–า	–า	–า	–า	–า	–า

*สระประสมเสียงสั้น มี ๓ เสียง ได้แก่ เอียะ เอือะ อัวะ มีคำศัพท์น้อย ส่วนใหญ่เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ผัวะ ยัวะ เกียะ เจียะ จึงไม่นับเป็นเสียงสระ

**สระเกิน ไม่นับเป็นเสียงสระเพราะมีเสียงซ้ำกับสระเสียงเดี่ยว และมีเสียงพยัญชนะแทรกอยู่ เช่น อำ มาจาก อะ + ม จึงถือเป็นพยางค์โดยสมบูรณ์

การแบ่งสระจะแบ่งออกเป็นเสียงยาวและเสียงสั้นเพื่อกำกับลมของเสียง สระเสียงสั้นเวลาออกเสียงจะไม่มีลมต่อ เช่น สระ -ะ ออกเสียง อะ สระเสียงยาวจะต้องลากเสียงต่อ เช่น สระ -า ออกเสียง อา

วิธีสอนอ่าน เพื่อให้ได้รู้จักพยัญชนะ สระ และออกเสียงถูกต้อง

๑. ตั้งต้นจากพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่งที่ละตัว แล้วจับไปประสมกับสระ

เช่น กอ อา กา / กอ อี กี / กอ อุ ภู

๒. ตั้งต้นจากสระแล้วจับไปประสมพยัญชนะ

เช่น สระอา กอ อา กา / ขา อา ขา

สระอุ ปอ อุ ภู / ดอ อู ดู

วรรณยุกต์ คือ ตัวกำกับระดับเสียงสูงต่ำ ทำให้เกิดคำศัพท์เพิ่มขึ้น เช่น ปา ปา ป่า ป่า ป่า มี ๔ รูป ๕ เสียง ดังนี้

รูปวรรณยุกต์	ˊ	ˋ	ˆ	ˊˋ	
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา

เคล็ดไม่ลับ

$ก + -า = กา$

คำว่า **กา** สอนอ่านว่า

$กอ + อา = กา$ อ่านว่า **กา**

(คำอธิบายสำหรับผู้สอน : ก เป็นพยัญชนะในหมวดอักษรกลาง | -า เป็นรูปสระเดี่ยว เสียงยาว | ไม่มีตัวสะกด | ไม่มีรูปวรรณยุกต์ อ่านออกเสียงสามัญ)